



НАЦРТ ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА ОДНОСНО КРЕДИТНИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

Мај 2026. године

РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

- Унапређење правног и институционалног оквира за решавање питања несолвентности у финансијском сектору и обезбеђивање његовог даљег усклађивања са правним тековинама Европске уније;
- Кроз усклађивање домаћег законодавства са релеватним прописима Европске уније врши се усклађивање нарочито у делу који се односи на поступке раног интервенисања, реструктурирања, стечаја и ликвидације финансијских институција, као и унапређење механизма за спречавање системских ризика;
- Усклађивање са правним тековинама Европске уније представља једну од кључних обавеза РС у процесу европских интеграција, посебно у оквиру преговарачких поглавља која се односе на финансијске услуге и економску и монетарну политику;
- Стварају се услови за ефикасније, транспарентније и правично спровођење поступака стечаја и ликвидације, уз јасно дефинисање надлежности надлежних органа, унапређење заштите поверилаца, као и јачање правне сигурности свих учесника у поступку.

ЦИЉЕВИ НОВОГ ЗАКОНА

- ✓ Унапређење координације између надзорних и других надлежних институција;
- ✓ Благовремено реаговање у случајевима финансијских потешкоћа институција;
- ✓ Смањење негативних ефеката по финансијски систем и реалну економију;
- ✓ Јачање стабилности финансијског система;
- ✓ Унапређење регулаторног оквира;
- ✓ Испуњавање међународних обавеза РС.

УСАГЛАШАВАЊЕ ЗАКОНА СА ПРОПИСИМА ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Република Србија је преузела обавезу да изврши усклађивање Закона о стечају и ликвидацији банака, односно кредитних институција, друштава за осигурање и давалаца финансијског лизинга са:

- **Директивом 2001/24** о реорганизацији и гашењу кредитних институција
- **Директивом 2017/2399** о исплатним редовима потраживања по основу необезбеђених дужничких инструмената у стечајним/ликвидационим поступцима
- **Директивом 2009/138** о оснивању и пословању друштава за осигурање и реосигурање

НАЦРТ ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА, ОДНОСНО КРЕДИТНИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

У односу на важећи Закон, одредбама Нацрта закона о стечају и ликвидацији банака, односно кредитних институција, друштава за осигурање и давалаца финансијског лизинга дефинисано је следеће:

- Агенција за осигурање депозита, као стечајни управник, је дужна да, након отварања стечајног поступка, без одлагања појединачно доставља обавештења познатим повериоцима стечајног дужника који имају евидентирано потраживање од стечајног дужника;
- Потраживања Фонда за реструктурирање по основу трошкова и евентуалних губитака које је тај фонд претрпео као последицу било каквих доприноса датих за потребе финансирања реструктурирања у складу са законом којим се уређују кредитне институције, исплаћују се на терет стечајне масе као трошкови поступка пре намирења стечајних поверилаца;
- Потраживања Агенције по основу исплате осигураног износа депозита се исплаћују након намирења потраживања Фонда за реструктурирање;

НАЦРТ ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА, ОДНОСНО КРЕДИТНИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

- Исплатни редови потраживања поверилаца банке у стечају су утврђени на следећи начин:
- 1) Потраживања по основу јавних прихода доспела у последња три месеца пре отварања поступка стечаја, осим доприноса за пензијско и инвалидско осигурање запослених;
 - 2) Потраживања НБС, укључујући и потраживања по основу кредита одобрених банци која нису намирена у потпуности због разлике у вредности средстава обезбеђења;
 - 3) Потраживања по основу: депозита осигураних у смислу закона којим се уређује осигурање депозита изнад осигураног износа и депозита који би били осигурани у смислу закона којим се уређује осигурање депозита да нису положени преко огранка банке из РС који послује у трећој држави (са применом од дана приступања РС Европској унији);

НАЦРТ ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА, ОДНОСНО КРЕДИТНИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

- 4) Потраживања поверилаца по основу депозита који нису осигурани у смислу закона којим се уређује осигурање депозита;
- 5) Потраживања других поверилаца (осим тачака 6-11);
- 6) Потраживања лица повезаних са кредитном институцијом на дан отварања стечајног поступка у смислу закона којим се уређују кредитне институције, изузев потраживања из тачке 7-11 и потраживања по основу основног акцијског капитала које се намирује из вишка деобне масе у складу са законом којим се уређује стечај правних лица;
- 7) Потраживања која испуњавају следеће услове: уговорени рок доспећа је најмање годину дана, потраживање није настало по основу деривата нити садржи уграђене деривате, релевантна уговорна документација и уколико је применљиво просепект који уређује предметно потраживање којом је изричито уговорено да ће то потраживање бити у нижем исплатном реду од потраживања из тачке 5 и да се поверилац сагласио да то потраживање може бити отписано или конвертовано и којим пристаје на сва смањења, конверзију или поништење главнице или неизмиреног износа тог потраживања као последицу предузимања мера НБС;

НАЦРТ ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА, ОДНОСНО КРЕДИТНИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

- 8) Потраживања матичног друштва према банци која је његово зависно друштво, а која није утврђена као лице за реструктурирање у смислу закона којим се уређују кредитне институције, по основу обавезе коју је та банка преузела за потребе испуњења минималног захтева за капиталом и подобним обавезама;
- 9) Потраживања по основу субординираних обавеза банке које нису укључене у обрачун елемената капитала те институције;
- 10) Потраживања по основу инструмената укључених у обрачун допунског капитала банке;
- 11) Потраживања по основу инструмената укључених у обрачун додатног основног капитала банке.

НАЦРТ ЗАКОНА О СТЕЧАЈУ И ЛИКВИДАЦИЈИ БАНАКА, ОДНОСНО КРЕДИТНИХ ИНСТИТУЦИЈА, ДРУШТАВА ЗА ОСИГУРАЊЕ И ДАВАЛАЦА ФИНАНСИЈСКОГ ЛИЗИНГА

- исплатни редови потраживања поверилаца друштава за осигурање су проширени за потраживања поверилаца који су повезана лица са стечајним дужником у смислу закона којим се уређује стечај на дан отварања стечајног поступка или у периоду од годину дана пре тог дана, осим поверилаца који су акционари и ова потраживања су у седмом исплатном реду;
- Исплатни редови стечајних поверилаца се утврђују у односу на стање на дан отварања стечајног поступка и не могу се мењати накнадним преносом или уступањем потраживања или променом поверилаца на други начин тако да пријемник потраживања буде у вишем исплатном реду у ком не би могао бити преносилац потраживања (нпр. Уговором о преносу лице повезано са стечајним дужником пренесе потраживања по основу неосигураног депозита лицу које није повезано са стечајним дужником које онда тражи да буде у вишем исплатном реду);

ОДРЕДБЕ НАЦРТА ЗАКОНА КОЈЕ БИ СЕ ПРИМЕЊИВАЛЕ НАКОН ПРИСТУПАЊА РС ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

- Од дана приступања РС Европској унији, одредбе овог закона које се односе на стечај односно ликвидацију се примењују на спровођење поступка стечаја односно ликвидације над огранцима банака и друштава за осигурање са седиштем у РС који се налазе у другим државама чланицама;
- Обавеза Агенције да, као стечајни/ликвидациони управник, поднесе захтеве надлежним регистрима непокретности, регистрима привредних субјеката или другим надлежним јавним регистрима у држави чланици у којој послују огранци ових друштава ради уписа поступка стечаја/ликвидације;
- Одлуке НБС и надлежних органа у РС (о отварању стечајног/ликвидационог поступка) се без додатних формалности признају на територији свих других држава чланица и у њима производе правно и друго дејство истог дана када та дејства произведу у РС;

ОДРЕДБЕ НАЦРТА ЗАКОНА КОЈЕ БИ СЕ ПРИМЕЊИВАЛЕ НАКОН ПРИСТУПАЊА РС ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

- Одлука о покретању поступка стечаја/ликвидације над банком или друштвом за осигурање које има огранак у РС, а коју је донео надлежни орган државе чланице ЕУ у којој та банка/друштво за осигурање има седиштеж, има директно дејство на територији РС, без посебног поступка признања и извршења, одмах након што постане извршна у држави чланици;
- НБС и надлежни суд су у обавези да пре доношења одлуке о отварању стечајног/ликвидационог поступка или непосредно након доношења ових одлука обавесте о истима надлежне органе државе чланице у којима су основани и послују огранци банке/друштва за осигурање, уз информацију о последицама које ће стечајни/ликвидациони поступак произвести;
- Обавеза Агенције да објави извод из решења о покретању стечаја/ликвидације на енглеском језику у Службеном листу ЕУ и у најмање два национална листа у свакој од држава чланица у којима послују огранци стечајног/ликвидационог дужника;

ОДРЕДБЕ НАЦРТА ЗАКОНА КОЈЕ БИ СЕ ПРИМЕЊИВАЛЕ НАКОН ПРИСТУПАЊА РС ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

- Агенција, као стечајни/ликвидациони управник, у поступцима стечаја/ликвидације огранака у државама чланицама изван РС и лица која она овласти посебним овлашћењем, имају права и овлашћења извршавања свих послова из делокруга рада Агенције као стечајног/ликвидационог управника, једнака онима која има на територији РС осим овлашћења да спроводи принудне мере;
- Уколико се поступак стечаја/ликвидације спроводи над банком или друштвом за осигурање из државе чланице које има огранак у РС, надлежни стечајни/ликвидациони управник из друге државе чланице у РС има овлашћења једнака онима која има у својој држави чланици осим овлашћења да примењује принудне мере;
- Обавеза објаве извештаја о току стечајног/ликвидационог поступка на српском и енглеском језику, уколико је стечајни/ликвидациони дужник имао огранке изван РС;

ОДРЕДБЕ НАЦРТА ЗАКОНА КОЈЕ БИ СЕ ПРИМЕЊИВАЛЕ НАКОН ПРИСТУПАЊА РС ЕВРОПСКОЈ УНИЈИ

- Уколико је отворен стечајни/ликвидациони поступак у тренутку када је огранак стечајног/ликвидационог дужника који послује у некој од држава чланица отпочео куповину неке имовине, отварање стечајног/ликвидационог поступка не утиче на права продавца имовине да задржи право власништва над имовином у складу са законом те државе и уговорним одредбама;
- Уколико је отворен стечајни/ликвидациони поступак у тренутку када је огранак стечајног/ликвидационог дужника који послује у некој од држава чланица отпочео продају своје имовине, отварање стечајног/ликвидационог поступка не представља основ за раскид уговора или прекид продаје и не спречава купца имовине да над истом стекне власништво (уколико се имовина налази на територији неке од држава чланица изван РС).